

Сәмах – уголовнай шырав пусләхне

В налоговой инспекции

Наркотик пахчаран пусланать

Унчченхи сұлсенче эпир наркотик тенине телевизора сәс илтнә пулсан, паян вәл пирән алақ умнех ситсе тәчә. Унән хәрушләхә те кашинишәнех паллә ёнтә. Апла пулин те наркотик ыйтәе кун иёркинчен тухмасть. Наркотикла уса курни хәрушә пуләм пулни пирки паян хәсәт вулакансене тевәр хут аса илтерептәр. Макпа тата кантәрпа уса курни хәсәт сакуна пәсса пуслать? Ку культура сене пахчара лартса үстерни вырәнлә-и? Сәк ыйтүсем таара тата вәсемшә тивекен уголовнай айәллава каләпәшә пирки каласма паян Муркаш районәе ёслекен шалти ёссен пайән уголовнай шырав уйрәмән пусләхне Олег Николаевич ПОТРЕЯКОВА чәнтәмәр.

Наркотик халәх патне ситмәли сұлсем тәрләрән. Вәсенчен пәри хамәр тимсәрләрә е аңа-кәна шутламасәр ала сұлса килти хушма хушаләхри пахчара тәрлә тәлләвә е тәлләвсәр макпа кантәр аса ситәнтәри е сәк культура сене үсә-аталанма сұл уса пани. Сәк «хавхалантарусене» ура хура сә – пирән уйрәмән тәп тәлләвә.

Кәсалхи майән 10-мәшәнчен пусласә октябрән 31-мәшәчә Чәваш Республикин территориячәне операциялә майпа «Мак-2008» профилактика операциячә иртет.

Вәл икә тапхәрпа пурнәсланса пирә. Пәррәмәшә – су уй-ахән 10-мәшәнчен тытәнса утә уй-ахән 31-мәшәчә. Иккәмәш тапхәр – сурла 1-мәшәнчен пусласә юпа уй-ахән 31-мәшәчә. Сәк вәхәтри пирән тәлләв сәнсемпә асәрхәттару ёсәсем ирттерәси, наркотикпа тата мак-кантәра аса үстернине тупса пәлтәрәси, наркотик сәвәрәшәне чарасси, айәлләсене ответ тыттарәси. Куратәр ёнтә, ёсәсем тәрлә ёнлә. Паянхи кун эпир кантәр аса ситәнтәрикән хушаләхсемпә, сүтсәнталәк условиясене үсәкән кантәр вырәнәсене тупса пәлтәрәссипә тата макпа кантәра сәкуна пәсса аса үстерәссипә чарассипә ёсләтпәр. «Мак» операция сұлленәх иртнәрен кәскән пәлтәрхи ларутәрупа пәлтәрәтәр. Иртнә сұл наркотикпа сәхәннә уголовнай ёсәсем 6 пулчәс. Вәсемпә 5 сәнна сәкунпа ответ тыттарәтәр. Асәннә операция вәхәтәчә 2007 сұлта пәр килограмм та 401 грамм мак үсәнтәрәне, 17 грамм героин, 0,001 грамм мак экстракте («ханка») туртса илтәмәр. РФ Административлә йәркәне пәсни Кодексән 6.8 статийә (Наркотиксене е психотроплә хәтәрсене сәкуна пәсса туяни тата упрани) иртнә сұл икә сәнна сәкунпа айәлләрәмәр пулсан, 6.9 статийә (Наркотиксене тата психотроплә хәтәрсене врач хушәвәсәр уса курни) –

пәр сәнна. Сәк статьясемпә кәсал та пәрер сәнна ответ тыттарәтәр ёнтә. Йәркә пәснәшән явап тыттарәссипә кәсалхи үкәрчәк сәкнашәкәл: сур сұлта наркотик ыйтәвәпә 3 уголовнай ёсә пусәртәмәр, пәр сәнна унән хәтләнәшә суд тенкелә сине илсә ситәрчә, ытисемпә ёсәсем малалла пәрашә.

Айәллава пирки каләнә чух сәкна та пәлтәрәсә хәвәрмәлла. Мак тата кантәр пәлсә тәрәсә аса үстернәшә граждансене Рәсәй Федерациян Уголовнай Кодексән 231 статийә (Аса үстерәме юрәман наркотикла үсәнтәрәсене сәкуна пәсса аса үстернәшә) 300 пин тенкә таран е ирәкән хәтәрнә сәнна 2 сұлхи ёсә уқи чухлә, е ытти тупәшәран, административлә майпа айәллава пултәрәсә. Кунсәр пусә 2 сұл таран ирәкән те хәтәрәма пултәрәсә. Сәк ёсәсене ушкәнна маларах канашласә тусан е пәсык каләпәшә «ёсләсән» 3-8 сұл ирәкән хәтәрмәлла пултәрә.

Хәсәт вулакансене сәпла чәсә каләтәп. Наркотиксене тата наркомансене кәрәшәсә – пәрләхә ёсә. Сәвәнпа та мак е кантәр аса ситәнтәрикәнсене пәлсән, е наркотиксене суту-илү тунине сиссенкурсан 02, 2-16-67, 2-19-46 номерсене милиция шәнкәрәвләсә пәлтәрәр. Сирән шәнкәрәв вәртәтәләхә юлассә шантарәтпәр.

Приглашаем на семинар

Межрайонная инспекция Федеральной налоговой службы № 6 по Чувашской Республике подвела предварительные итоги декларационной кампании по доходам граждан за 2007 год и сообщает следующее:

По состоянию на 30 апреля 2008 года в налоговый орган поступило 729 деклараций о доходах граждан за 2007 год. В прошлом году декларантов было на 7 % меньше.

Традиционно большое количество граждан претендует на получение налоговых вычетов. В 507 декларациях налогоплательщики заявили о праве на получение социального налогового вычета по затратам на лечение и образование на общую сумму 11 млн. рублей. 153 налогоплательщика намерены получить имущественный вычет при приобретении жилья на общую сумму 34 млн. рублей. 524 налогоплательщика заявили имущественный вычет в размере 169 млн. руб. в связи с реализацией имущества. Но эти цифры далеко не окончательные. Заявления на вычеты налоговый орган будет принимать в течение всего года.

По результатам контрольной работы, которая велась с использованием данных, получаемых от правоохранительных органов, ГИБДД, регистрирующих ор-

ганов и иных источников, дополнительно привлечены к декларированию доходов 17 физических лиц. В связи с чем, налоговый орган еще раз напоминает, что налоговые декларации были обязаны подать следующие категории граждан:

- индивидуальные предприниматели;
- частные нотариусы и другие лица, занимающиеся частной практикой;
- адвокаты, учредившие адвокатский кабинет;
- физические лица, получившие доходы по договорам найма или договорам аренды любого имущества;
- физические лица, получившие доходы из-за границы;
- физические лица, получившие выигрыши лотерей, тотализаторов и других основанных на риске игр;
- физические лица, получающие другие доходы, при получении которых не был удержан налог налоговыми агентами.

На июль месяц 2008 года установлен следующий график проведения семинаров-совещаний:

- по Красночетайскому району - 09.07.2008 года в здании администрации Красночетайского района в 10.00 ча-

сов;

- по Моргаушскому району - 10.07.2008 года в актовом зале здания администрации Моргаушского района в 10.00 часов;
- по Ядринскому району - 11.07.2008 года в здании налоговой инспекции Ядринского района в 10.00 часов.

На семинарах будут рассматриваться следующие вопросы:

1. Преимущество представления отчетности по ТКС.
2. Обзор характерных недостатков и нарушений, выявленных при представлении отчетности.
3. Своевременность и правильность перечисления налогов и сборов.
4. Задолженность по налогам организаций и ИП на 01.07.2008 года.
5. Вопросы и ответы.

Всем желающим просим принять активное участие в рассмотрении вышеуказанных вопросов.

Справки по тел.: (883547)23062 г.Ядрин, Межрайонная инспекция Федеральной налоговой службы №6 по Чувашской Республике, (883551)2-16-00 ТОРМ Красночетайского района, (883541)2-14-52 ТОРМ Моргаушского района.

Н. ОРЛОВА,
начальник отдела камеральных проверок.

Спорт хыпарәсем

Республика кунә ячәпе - сәнтәрү

Муркаш район пусләхән кубокәшән тата Республика кунә ячәпе июнән 24-ишәчә ирәклә майпа кәрәшәссипә амәртү иртәр. Чәваш Республикин висә райони спортсменсем Муркашри Спорт суртне пустарәнчәс. Пилләк команда вәй висрә: Шупашкар райончәни Апашир вәтам шул. Хәрлә Чутай райончәни ачасемпә сәмрәксән спорт шул, пирән райони Москассинчи, Муркашри тата Иүсскассинчи вәтам шулсем.

35 кг висә категориячә М. Колесникова ситәкәни пулмарә. Муркаш шуләнчә 6 класра вәренекәскәр, пур тытәсура та тәрәх сәнтәрүсә пулчә. Ун юлтәшәсем Р. Николаев тата Д. Степанов хәйсән висә категориячә иккәмәш вырәнсем сәнсә илчәс.

Хәрлә Чутайри Денис тата Дмитрий Ульяновсене 50 тата 54 кг висә категориячә ситәкәнем пулмарәс.

Кәсал 11 класс пәтернә Иүсскасси каччи Г. Дмитриев (66 кг) хәйсән ушкәнчә пәррәмәш вырәнә тухма пултәрчә. 74 кг висә категориячә кәрәшәссипә хушшинчә Муркашри В. Феоктистов сәнтәрчә. Вәл ачасемпә сәмрәксән спорт шуләнчә ирәклә майпа кәрәшәсә енәпә тренер пулса ёсләт.

Апаш шуләнчи сәмрәк спортсменсем те 4 категориячә сәнтәрме пултәрчәс. Анчах та Москассисем пуричән те маттур пулчәс. Е. Платов (60 кг), В. Федотов (84 кг), Г. Сорочкин (96 кг) пәррәмәш вырәнсене сәнсә илчәс. Иккәмәш вырәнсене вара М. Семенов (54 кг), А. Кожяков (58 кг), А. Пожеданов (66 кг), А. Сумин (74 кг), А. Столяров (84 кг) тухрәс.

Командәсене илсә пулсан вара үкәрчәк сәпларах: 1-мәш вырәнә Москассисе шул, иккәмәшнә - Апаш шул, висә сәмәшнә - Муркаш шул йәшәнчәс.

Сәкән пек интереслә те сәмрәксән кирлә амәртәва хәтәрләме тата ирттерме пуләншәшән «Интурист-Чебоксары» хупә акционер обществин генеральнай директорне В.И. Фе-

дотова пәсык тав сәмахә каласшән. «Завод игрового и спортивного оборудования» хупә акционер обществин директорне Г.И. Васильева, «Заря» чиклелә явапләхлә обществин генеральнай директорне П.Т. Терентьева тата Н.Л. Царев предпринимателә те хәклә парнесем панәшән пәсык тав. Кун пек хавхалантарсан, пирән сәмрәксән татах та мала туртәнәс.

А. ФЕДОРОВ, тәп судья.

Вулакан пултарулачә

Тәп пултәр вәрсә!

Вәрсә! Астан эс тухатән мирлә пурнәсра?

Мәшән эс тататән сәнсән пурнәсра?

Сут сәнтәләк пуләмә мар эс сәр сәнчә.

Пусарар мар вәрсә сәршывсем хушшинчә.

Кән-кәвак түпә, шура пәләтсем, хәвел,

Савәнәс чунра, кура та илем.

Сасартәк – аса сәсәм, хура пәләтсем,

Шалкәм сүмәр, кәмсәр-кәмсәр түпәре.

Ләпкә пурнәс, ёслә те вәрен, юрат,

Хаваслә яш-кәрәмән ёсә те кал-кал.

Кәтмен сәртән – вәрсә, виләм те асап...

Ан пултәрчә вәрсә, миршән кар тәрар.

Любовь РОМАНОВА.

Мән Сәнтәр ял тәрәхәнчи Шупус ял.

Владрисем спорта вәй висәс

Ситес шәмәт кун республикәри патшаләх власән тата вырәнти хәй тытәмләх органәсене ёсләкәссән сұллахи Спартакиада иртет. Амәртүсем пирән райони Шетмәпус вәрманән услакинчә пулсәсә. Командәсем мини-футболла выләсәсә. Кашни командәра 8 сын пулмәлла.

Сәвән пек хутәш эстафетәра (шывра ишәсси, сәмәл атлетика кросс, велококс) вәй висәллә пултәр. Пәр пек очко пустаннә командәсенчә амәртәва ертүсә е унән сүмә хушшинчә сәнтәрет. Командәра 2 арсын тата пәр хәрарәм пултәр.

Программа канат туртәссине кәртни те амәртәва хәйсә еврәлә тума пулшәтә. Кашни командәра – 7 сын. Каната висә хутчен туртәсәсә. Пәр команда икә хутәнчә сәнтәрсән, висәсәмәш хут туртәсәсә.

Амәртүсем вәхәтәчә шывра катамарансеме ярәнәссине те йәркәлсәсә.

Кәмәл пулсан, амәртәва пәрсә курәр. Вәл 10 сәхетре пусланатә.

Л. ПАВЛОВА.

Моргаушская районная газета
«Сәнтәрү ялавә»

УЧРЕДИТЕЛИ:

Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела Чувашской Республики.
Государственное унитарное предприятие Чувашской Республики «Моргаушский издательский дом».

Главный редактор **А.И. ТИХОНОВ.**

Адрес: 429530, Чувашская Республика, село Моргауши, улица Мира, дом 9.
ТЕЛЕФОНЫ: директор-главный редактор - 2-11-36, заместитель главного редактора - 2-12-82, бухгалтерия - 2-11-35, отделы: общественно-политической жизни - 2-12-82, экономики - 2-11-38.
Факс: 2-11-36; E-mail: morpress@cbx.ru

Газета зарегистрирована управлением Федеральной службы по надзору за соблюдением законодательства в сфере массовых коммуникаций и охране культурного наследия по Чувашской федеральному округу.
Свидетельство о регистрации СМИ ПИ № ФС 18-2329 от 15 августа 2005 года.

Объем 1 усл. печатный лист.

Рукописи не возвращаются, объемом более 2 стр. не принимаются.

Редакция не несет ответственности за содержание рекламных объявлений.

ИНДЕКС ИЗДАНИЯ: 54822.

Газета выходит на чувашском языке по средам, субботам. Дежурный по номеру Белов А.П.

Номер подписан 08.07.2008 г. Время подписания в печать: по графику – 17 час. 20 мин, фактическое – 17 час. 20 мин. Заказ Тираж 3540.